

LOPPUTULOS

Witten ja Gutshkovin väliseen väittelyyn ovat vaali-agitaatiotarkoituksessa yhtyneet innokkaasti sekä „Retsh” että „Russkije Vedomosti”. Väittelyn luonne käy selvästi ilmi „Retshin” seuraavasta tiradista:

„Kuinka usein herrat lokakuulaiset ovatkaan Gutshkovin johdolla olleet päällystön mieliksi hra Durnovon hengenheimolaisten virkaveljinä! Kuinka usein he ovatkaan kääntäneet katseensa päällystöön ja selkäänsä yleiselle mielipiteelle!”

Näin puhutaan sen johdosta, kun Witte vuoden 1905 loka — marraskuussa kävi neuvotteluja ministeristön muodostamisesta herrojen Urusovin, Trubetskoin, Gutshkovin, M. Stahovitshin kanssa, jolloin kolme viimeksi mainittua vastustivat jyrkästi Durnovon asettamista sisäministeriehdokkaaksi.

Lokakuulaisia moittiessaan hrat kadetit osoittautuvat kuitenkin ihmeellisen muistamattomiksi omaan menneisyyteensä nähden. „Lokakuulaiset ovat olleet Durnovon hengenheimolaisten virkaveljinä”. Se on totta. Ja se todistaa epäilemättä sitä, että naurettavaa olisi puhua lokakuulaisten demokratismistä. Mutta eiväthän lokakuulaiset pyrikään demokratismiin. Kadetit sitä vastoin sanovat itseään „perustuslailliseksi demokraateiksi”. Mutta eivätkö nämä „demokraatit” ole sitten olleet „Durnovon hengenheimolaisten virkaveljinä” esim. hra Urusovin ominaisuudessa, kun hän kannatti Durnovon ehdokkuutta neuvoteltaessa Witten kanssa? Eivätkö kadetit puolueena kahdessa ensimmäisessä Duumassa „kääntäneet katsettaan päällystöön ja selkäänsä yleiselle mielipiteelle”?

Eihän saa unohtaa tai vääristellä yleisesti tunnettuja tosiasioita. Johdattakaapa mieleenne, miten kävi paikallisille maakomiteoille I Duumassa. Kadetit esiintyivät niitä vastaan *nimenomaan* „päällystön mieliksi”. Tässä (eräässä I Duuman kauden tärkeimmässä poliittisessä kysymyksessä) kadetit epäilemättä „käänsivät katseensa päällystöön” ja „selkänsä yleiselle mielipiteelle”. Sillä trudovikit ja työläisedustajat, jotka edustivat $\frac{9}{10}$ Venäjän väestöstä, olivat silloin paikallisten maakomiteain *kannalla*. Sekä I että II Duumassa oli havaittavissa kymmeniä kertoja samanlainen suhde puolueiden välillä muissa kysymyksissä.

On vaikeaa kuvitella, kuinka kadetit voisivat kiistää nuo tosiasiat. Tokkopa voitaneen väittää, etteivät he olleet molemmissa ensimmäisissä Duumissa eri mieltä trudovikien ja työläisedustajien kanssa eivätkä toimineet tällöin käsi kädessä Heidenien, lokakuulaisten ja päällystön kanssa? Ettäkö trudovikit ja työläisedustajat eivät edustaneet väestön valtaosaa vaalijärjestelmän vuoksi? Vai nimittävätkö „demokraattimme” yleiseksi mielipiteeksi „sivistyneiden” (kruunundiplotmien kannalta) „piirien” eikä väestön enemmistön mielipidettä?

Kun annetaan historiallinen arvio kaudesta, minkä Stoly-pin oli pääministerinä, t.s. viisivuotiskaudesta 1906—1911, niin mahdotonta on kiistää sitä, *etteivät* enempää lokakuulaiset kuin kadetitkaan *olleet* demokraatteja. Mutta koska vain kadetit pitivät itseään demokraatteina, niin juuri tässä kadettien itsepetos ja se, että kadetit petkuttavat „yleistä mielipidettä”, joukkojen mielipidettä, on erittäin tuntuva, erittäin vahingollista.

Emme tietenkään tahdo sanoa, että lokakuulaiset ja kadetit ovat „samaa taantumuksellista massaa”, että lokakuulaiset eivät ole vähemmän liberaaleja kuin kadetit. Tahdomme sanoa heille, että toista ovat liberaalit ja toista demokraatit. Liberaalit luonnollisestikin katsovat „yleiseksi mielipiteeksi” porvariston eikä talonpoikien ja työläisten mielipiteen. Demokraatti ei voi olla sillä kannalla ja vaikka hänellä olisikin silloin tällöin jonkinlaisia harhakuvitelmia joukkojen eduista ja pyrkimyksistä, niin demokraatti *luottaa* joukkoihin, joukkojen *toimintaan*, mielialojen aiheellisuuteen, joukkojen taistelumenetelmien tarkoituksenmukaisuuteen.

Tästä liberaalien ja demokraattien välisestä erosta täytyy muistuttaa sitä itsepintaisemmin, mitä enemmän käytetään väärin demokraatin nimeä. Kaikissa porvarimaissa porvarilliset puolueet käyttävät vaaleja mainostarkoituksiin. Työväenluokkaan nähden vaalien ja vaalitaistelun tarkoituksena tulee olla poliittinen valistaminen, puolueiden *todellisen* olemuksen selvittäminen. Poliittisia puolueita ei saa arvioida niiden nimien, julkilausumien ja ohjelmien perusteella, vaan niiden *tekojen* perusteella.

Mutta Witten ja Gutshkovin väittely, jossa kosketeltiin Stolypinin ministeriuran alkamiskysymystä (Gutshkov todistelee muun muassa, että *vuoden 1905 syksyllä kukaan* „yhteiskunnallisista toimihenkilöistä” ei vastustanut Stolypinin ehdokkuutta), aiheuttaa myös muita, paljon tärkeämpiä ja kiinnostavampia kysymyksiä.

Ensimmäisen kerran, kun Stolypinia oli ehdotettu sisäministerin virkaan (syksyllä 1905), ehdokkaaksi asettaminen tapahtui Witten ja liberaalisen porvariston edustajain neuvottelukokouksessa. Yksinpä I Duuman kaudella Stolypin sisäministerinä ollessaan „ehdotti kahdesti Kryzhanovskin välityksellä Muromtseville, että keskusteltaisiin kadettiministeristön muodostamisen mahdollisuuksista”; — näin kirjoittaa „Retsh” lehti toimitusartikkelissa syyskuun 6 p:nä lisäten varovan välttelevästi: „On olemassa viittauksia”, että Stolypin teki sillä tavalla. Riittää kun muistetaan, että aikaisemmin kadetit ovat selviytyneet tuontapaisista „viittauksista” vaitiololla tai haukkumisilla. Nyt he itse esittävät noita viittauksia vahvistaen ne siten ilmeisesti paikkansa pitäväksi.

Edelleen. I Duuman hajottamisen jälkeen, kun Stolypinista tuli pääministeri, Heidenille, Lvoville ja M. Stahovitshille tehtiin suoranainen ehdotus ministeristöön osallistumisesta. Tämän „kombinaation” epäonnistumisen jälkeen, — „duumatoiminnan ensimmäisellä välikaudella Stolypin solmi läheisiä poliittisia yhteyksiä Gutshkoviin”, ja kuten tunnettua, nämä yhteydet jatkuivat vuoteen 1911.

Entä minkä lopputuloksen saamme? Stolypinin ehdokkuutta ministerin virkaan käsitellään porvariston edustajien kanssa, ja koko ministeriuransa ajan, vuodesta 1906 vuoteen 1911, Stolypin tekee „tarjouksia” porvariston edustajalle toisensa jälkeen, solmien tai yrittäen solmia poliittisia yhteyksiä ensin kadetteihin, sitten rauhallisiin uudistajiin

ja vihdoin lokakuulaisiin. Ensin Stolypinia „tarjotaan” ministeriehdokkaana „yhteiskunnallisille toimihenkilöille”, t.s. porvariston johtomiehille, ja sitten Stolypin jo ministerinä tekee *koko virkauransa kestäessä* „tarjouksia” Muromtseveille, Heideneille ja Gutshkoveille. Stolypin päättää virkauransa (tunnettua on, että Stolypinin eroaminen oli jo ennakolta päätetty), kun *oli käyty läpi* kaikki ne porvariston kaikenkarvaiset puolueet ja suuntavivahteet, joille saatettiin tehdä „tarjouksia”.

Näistä tosiasioista seuraava johtopäätös on selvä. Kun kadetit ja lokakuulaiset kinastelevat nyt keskenään siitä, ketkä heistä ovat olleet palvelushaluisempia neuvoteltaessa ministereistä tai ministerien kanssa, Urusov vaiko Gutshkov, Muromtsev vaiko Heiden, Miljukov vaiko Stahovitsh j.n.e. y.m.s., niin moiset kinastelut ovat turhia ja niiden tarkoituksena on vain kääntää yleisön huomio pois vakavasta politiikan kysymyksestä. Ja tuo vakava kysymys merkitsee ilmeisesti sitä, että on ymmärrettävä sen erikoisen kauden edellytykset ja merkitys Venäjän valtiojärjestelmän historiassa, jolloin ministerien oli pakko tehdä järjestelmällisesti „tarjouksia” porvariston johtomiehille ja jolloin ministerit *saattoivat* löytää edes jonkinlaisen yhteisen pohjan näiden johtomiesten kanssa, yhteisen pohjan neuvottelujen käymistä ja uusimista varten. Tärkeää ei ole se, kumpi käyttäytyi tällöin kelvottomammin, Pekka vaiko Matti,—tärkeää on ensiksikin se, että vanha tilanherraluokka ei kyennyt enää pitämään komentoa tekemättä „tarjouksia” porvariston johtomiehille; tärkeää on toiseksi se, että villi tilanherra ja porvari löysivät *yhteisen pohjan* neuvotteluja varten ja tuona pohjana oli *vastavallankumouksellisuus*.

Stolypin ei ole pelkästään vuoden 1905 tapahtumat kokeneiden tilanherrojen ministeri; ei, hän on samalla porvariston sen vastavallankumouksellisten mielialojen kauden ministeri, jolloin tilanherrojen täytyi ja he saattoivat tehdä tarjouksia porvaristolle, koska yhdessä vihattiin „viidettä vuotta”. Nämä porvariston mielialat — vaikka puhuttaisiinkin nyt vain kadeteista, vasemmistolaisimmasta „liberaali”-puolueesta — ilmenivät niin demokraattisia aineksia ja joukkojen liikettä parjaavan „Vehin” saarnoissa kuin myös Miljukovin „lontoolaisessa” tunnuksessa, Karaulovin

lukuisissa lipevissä puheissa sekä agraarikysymystä koskevissa Berezovski 1:sen puheissa j.n.e.

Juuri asian tämän puolen ovat liian taipuvaisia unohtamaan kaikki liberaalimme ja koko liberaalinen lehdistö aina liberaalisia työvänpoliitikkoja myöten. Mutta asiassa on tärkein juuri tämä puoli, koska se selittää meille niiden historiallisten olojen erikoisuuden, joiden vallitessa tilanherroista tuli kuvernöörejä ja ministereitä XIX vuosisadalla tai XX vuosisadan alussa ja *vuoden 1905 jälkeen*. Kinastellessaan Gutshkovin kanssa kadettien „Retsh” kirjoittaa („Retsh” syyskuun 30 pltä): „Venäjän yhteiskuntapiirit muistavat hyvin lokakuulaisuuden kaavan”.

Niin, tietysti! Liberaaliset yhteiskuntapiirit muistavat hyvin „omien miestensä”, Urusovien ja Miljukovien, pikku kinastelun Heidenien, Lvovien ja Gutshkovien kanssa. Mutta Venäjän demokraatit yleensä — ja varsinkin työläisdemokraatit — *muistavat hyvin koko* liberaalisen porvariston „kaavan”, aina kadetteja myöten; ne muistavat hyvin, että vuoden 1905 suurliike pakotti tilanherrat ja tilanherrojen virkavallan hakemaan tukea porvaristolta, kun taas tuo porvaristo käytti asemaansa merkittävän ansiokkaasti. Porvaristo oli tilanherrojen kanssa täydellisesti samaa mieltä siitä, että paikalliset maakomiteat ovat tarpeettomia ja vahingollisia, ja eri mieltä niiden kanssa tavattoman tärkeässä, tosi periaatteellisessa kysymyksessä: Durnovo *vaiko* Stolypin!

„Zvezda” № 26,
lokakuun 23 pnä 1911
Allekirjoitus: V. F.

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstiin mukaan